

Folklorica: Festschrift for Felix J. Oinas, Edited by **Egle Victoria Zygas** and **Peter Voorheis**, Indiana University Uralic and Altaic Series, Volume 141. Research Institute for Inner Asian Studies, Bloomington Indiana 1982, 348 str.

Sedamdeseti rođendan Felixa J. Oinasa polakao je velik broj njegovih suradnika, kolega i prijatelja da se svojim priložima oglase u spomenici. Objavljena je tako tematika s dosta širokog područja. Širok je i krug Oinasova kretanja folkloristikom, od uralo-altajske do slavističke problematike.

Prilozi su razvrstani po abecednom redu autora pa ću ih tako i predstaviti.

Patricia Arant piše o ulozi ritma pri poretku, razvrstavanju i oblikovanju riječi u bilinama Trofima Grigoreviča Rjabinina. Ova strukturno-stilska analiza teksta obrađuje 18 bilina koje je Giljferding 1871. čuo od Rjabinina.

James Bailey govori o tradiciji i variranju u ruskim svadbenim pjesmama koje su sakupili Guljajev i Krivošapkin. Riječ je o pjesmama iz Sibira a oba sakupljača djelovala su sredinom devetnaestog stoljeća. Strojna obrada tekstova očito nam (prema ovoj studiji) pruža i više od one već uobičajene analize ponovljenih riječi i istih sintaktičkih obrazaca.

Ihan Basgöz govori o formulama u usmenoj prozi **hikaje**. Hikaje je specifičan poetski rod turskih trubadura — ašika. Ova analiza počiva na tekstovima pjevača Müdama koje su folkloristi bilježili u nekoliko razmaka (1942, 1956. i 1967).

David E. Bynum obrađuje dijalektiku pripovijedanja u bugarskim baladama. Bugarske deseteračke balade nisu izvanredne duljine kao neke naše. Autor smatra da duljinu određuje i način izvođenja. Baladu o Kraljeviću Marku, vili i fatalnoj udovici uspoređuje autor sa škotskom baladom **It fell about the Martinmas time...** koja pripada drugoj

tradiciji i kulturnom krugu. Ipak pri analizi odnosa muškarac—žena ove se balade »sastaju« a i pri naraciji pokazuju određene zakonitosti. Govoreći o desetercu ovaj se američki znanstvenik ne bavi već tradicionalnim problemima: porijeklom deseterca i homerskim pitanjem. Vrijedi ga upamtiti.

Inta Gale Carpenter obrađuje kratku latvijsku legendu o Velikom Kristoforu. Kazivač je bio Njezin djed čiji je repertoar pravodobno zabilježila.

Linda Dégh ponovo se vraća u Mađarsku u selo Kakasd. To je teren mađarskih doseljenika iz Bukovine, kojom se bavila desetak godina. Stanovnici tog sela zapravo su preseljenici iz Andrásfalva a ovdje su naseljeni tek 1946. nakon povlačenja njemačkih kolonista. Autorica je pratila prvu socijalnu i kulturnu prilagodbu ovih ljudi (često i mukotrpnu), da bi sada nakon sedamnaest godina stigla u već dobrobrano urbanizirano selo. Kako je pri tom prošao folklor? Njezin rad otkriva putove oživljavanja etniciteta i folkloru u Kakasdu.

William F. Hansen govori o primijenjenoj poruci u pripovijedanju. Pripovijetka, prema autoru, posjeduje uz spomenutu primijenjenu poruku i strukturnu temeljnu poruku.

Andrejs Johansons bavi se u svom radu kovačnicom — svetim mjestom i obitavalištem bogova u tri srodna kavkaska naroda.

John William Johnson polemizira sa starijim literarnim konvencijama i modelima (»O herojskom doba i drugim primitivnim tezama«).

Laurence P. A. Kitching govori o estonskoj **Pjesmi o ratu** i Bertoltu Brechtu.

Matti Kuusi piše o estonskom mit-skom reliktu (tipu pjesme u kojem se javlja uzoravanje mora).

Isidor Levin sazeo je u svom radu misli o postanku repertoara ruskih bajki.

Uku Masing bavi se nekim geografski udaljenim varijantama bajke koja je kod Boratova (Türkische Volksmärchen, Berlin 1968) označena brojem 2.

Venetia Newall raspravlja o turskim migrantima u Engleskoj (ima ih 80000 — pretežno s Cipra) i njihovim prehrambenim navikama.

Prilog **Jaana Puhvela** drugačiji je od svih do sada spomenutih: govori o vagama u Hetita i simbolima za mjere.

Gustav Ränk raspravlja o prvom i zadnjem snopu u votskim žetvenim običajima.

Alo Raun nas kratko informira o znanstvenim spoznajama oko Tarapita. Bavi se i etimologijom imena ovog poganskog estonskog boga.

Herbert Salu piše o uništenju Sigtuna, povijesnom događaju koji je našao odjeka i u estonskoj proznoj književnosti.

Opširna studija **Denisa Sinora** komparira najstarije legende o postanju Turkijaca.

Ülo Tedre govori o stereotipu u estonskim narodnim pjesmama. Muzikološki prilog **Romana Toia** govori o usmenim pjesmama koje se izvode i izvodile su se pri običaju ljuljanja, najčešće u uskršnje vrijeme.

Stigli smo i do Kalevale i rada koji se naslanja na Oinasove studije.

Aimo Turunen bavi se odnosom Kalevipoega (estonskog epa) i Kalevale. Oba ova epa postala su nacionalnim amblemima pa vrijedi pratiti životni put ove pjesme do slavljeničkog postolja.

Vaira Vikis-Freibergs razmatra ulogu đavola u latvijskim narodnim pričama (analiza karaktera u odnosu na radnju). U svom radu najčešće polemizira s Proppovim postavkama o morfologiji narodnih priča.

Leea Virtanen unosi u ovaj zbornik dah svježeg folkloru (uz fotografije). Predstavlja nam naime že-

ne Setukezije s jugoistoka Estonije (žene koje u miraz nose tradicijsku pjesmu kao obavezu). Ta skupina čije porijeklo još nije sasvim razjašnjeno odlikuje se, prema ovom radu, snažnom kulturom žene. Nije neobično da mladenka okružena ženama bude glavni lik na svadbi, no da žene vode pokladne običaje i zamjenjuju svoj status s muškarcima, zaista je neobično.

Vilmos Voigt javlja se kratkim sažetkom svog opširnog i plodonosnog istraživanja balto-finskog folkloru. Ovaj rad nadopunio je autor novim povijesnim saznanjima i donio čvrste pretpostavke određenju južne granice finskog istočnomorskog folkloru.

Russel Zguta analizira ulogu skomoroha, ruskih »minstrela«, kao posrednika društvenih protesta.

Folklorica donosi priloge na engleskom (pretežno) i njemačkom. Šteta što ova spomenica nije zaključena bibliografijom radova Felixa J. Oinasa.

Nives Ritig-Beljak

Simpozijum posveten na životot i deloto na Marko Cepenkov, Makedonska akademija na naukite i umetnostite i Društvo za nauka i umetnost — Prilep, Skopje 1981, 463 + III str.

Simpozij posvećen životu i radu Marka Cepenkova održan je u Prilepu od 15. do 17. studenog 1979. godine. Materijali s tog simpozija objavljeni su u ovom zborniku kojeg je sadržaj: uvodna napomena, pozdravni govori i referati u kojima prevladava folklorističko-povijesna i lingvističko-literarna problematika.

U uvodnoj se napomeni navodi da je simpozij organiziran u povodu 150. obljetnice rođenja Marka Cepenkova, jednog od najplodnijih skupljača narodnih umotvorina iz Makedonije. Istaknuto je da ono što je Cepenkov zapisao predstavlja bogatstvo od velike vrijednosti za folkloristiku, etnografiju, lingvistiku,